КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

С. НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

«БЕКИТЕМИН»
С. Нааматов атындагы НМУнун ректору, а.-ч.и.к., проф.м.а.
__________ Э. М. Байбагышов
2021-жылдын «31» майы

ЖОГОРКУ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН – БАКАЛАВРИАТТЫН, СПЕЦИАЛИТЕТТИН, МАГИСТРАТУРАНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАЛАРЫ БОЮНЧА БҮТҮРҮҮ КВАЛИФИКАЦИЯЛЫК ИШИ ЖӨНҮНДӨ ЖОБО

НАРЫН - 2021

МАЗМУНУ

1. Колдонуу аймагы 3
2. Ченемдик камсыздоо 3
3. Жалпы жоболор 3
4. Бүтүрүү квалификациялык иштин түрү 5
5. Бүтүрүү квалификациялык иштердин тематикасы 6
6. Бүтүрүү квалификациялык иштерин жетектөө 7
7. Бүтүрүү квалификациялык ишти рецензиялоо 8
8. Бүтүрүү квалификациялык иштин түзүмү жана таризделиши 9
9. Бүтүрүү квалификациялык ишти алдын ала коргоо 14
10. Бүтүрүү квалификациялык ишти коргоодо көрсөтүлүүчү документтер 14
11. Бүтүрүү квалификациялык ишти коргоонун тартиби 15
12. Апелляцияларды берүүнүн жана кароонун тартиби 16
Макулдашуу барагы 18
Тиркемелер 19

1. Колдонуу аймагы

1.1. Жогорку билим берүүнүн – бакалавриаттын, специалитеттин, магистратуранын билим берүү программалары боюнча бүтүрүү квалификациялык иши жөнүндо жобо (мындан ары – Жобо) С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университетиндеги (мындан ары – Университет) бүтүрүү квалификациялык ишинин түрүн, ага коюлуучу талаптарды жана аны аткаруунун тартибин аныктайт.

1.2. Жобо төмөнкүлөргө багышталган:

- Университетте бакалавриаттын, специалитеттин, магистратуранын билим берүү программалары (мындан ары – билим берүү программалары) боюнча бүтүрүүчүлөргө;

- Университеттин окутуучуларына, түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилерине, кызматчыларына жана билим берүү программалары боюнча бүтүрүү квалификациялык иштерин даярдоого жана коргоого катышуучу башка уюмдардын жетекчилерине, кызматчыларына.

2. Ченемдик камсыздоо

2.1. Ушул Жобо төмөнкү ченемдик документтерге ылайык иштелип чыккан:
- 2003-жылдын 30-апрелиндеги №92 «Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына;
- Кыргыз Республикасынын Жогорку кесиптик билим берүү уюму жөнүндө жобого (КР Өкмөтүнүн 2004-жылдын 3-февралындагы №53 токтому);
- Кыргыз Республикасында кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруунун түзүмү жана шарттары жөнүндө жобого (КР Өкмөтүнүн 2004-жылдын 3-февралындагы №53 токтому);
- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 23-августундагы №496 Кыргыз Республикасында жогорку кесиптик билим берүүнүн эки деңгээлдүү түзүмүн орнотуу жөнүндө токтомуна;
- Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларынын бүтүрүүчүлөрүнүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясы жөнүндө жобого (КР Өкмөтүнүн 2012-жылдын 29-майындагы №346 токтому);
- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 30-декабрындагы №718 Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жогорку жана орто кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө токтому.

3. Жалпы жоболор

3.1. Даярдоонун багыттары (адистиктер) боюнча Жогорку кесиптик билим берүүнүн кесиптик билим берүү стандарттарына (ЖКББ КББС) ылайык, бүтүрүү квалификациялык иши (БКИ) жогорку билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын (НББП) аяктап жаткан бүтүрүүчүлөр үчүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын ыктыярдуу түрдө (тандоо боюнча) аткарылуучу бир формасы болуп саналат.

3.2. БКИ бүтүрүүчүнүн (бүтүрүүчүлөрдүн тобунун) өз алдынча кесиптик ишмердүүлүккө даярдык деңгээлин көрсөтүүчү илимий иши болуп эсептелет.
3.3. БКИти аткаруунун жана коргоонун максаты – бүтүрүүчүлөрдүн негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүсүнүн натыйжаларынын ЖККБ МББСнын талаптарына шайкештигин аныктоо.
3.4. БКИти аткаруунун милдеттери төмөнкүлөр болуп саналат:
- конкреттүү кесиптик милдеттерди чечүүдө теориялык билимдерди жана практикалык билгичтиктерди бекемдөө, кеңейтүү, тутумдаштыруу жана жалпылоо;
- өз алдынча теориялык, эксперименттик изилдөөлөрдү жүргүзүү жана (же) долбоорлук-конструкторлук иштерди аткаруу көндүмдөрүн өнүктүрүү;
- адабияттар менен иштөө, маалыматтын зарыл булактарын табуу, маалыматтык изденүүнүн натыйжаларын талдоо жана тутумдаштыруу билгичтиктерин өнүктүрүү;
- бүтүрүүчүлөрдүн ишмердүүлүгүнүн натыйжаларын иштетүү, талдоо, тутумдаштыруу жана жалпылоо, алардын практикалык маанисин жана бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндө колдонуу мүмкүнчүлүктөрүн баалоо тажрыйбасына ээ болуу;
- өзүнүн ишмердүүлүгүнүн натыйжаларын тааныштыруу жана эл алдында коргоо тажрыйбасына ээ болуу.
3.5. БКИ теориялык, колдонмо, теориялык-колдонмо жана чыгармачылык мүнөзгө ээ боло алат да, БКИтин түрүнө жараша өзүндө бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн илимий-теориялык, долбоорлук-технологиялык жана башка аспектилерин чагылтууга тийиш.
3.6. Бакалавриаттын жана специалитеттин билим берүү программалары боюнча БКИ бүтүрүүчү курста аткарылат. Магистратуранын программалары боюнча БКИ практикадан өтүү жана (же) илимий изилдөө ишин аткаруу мезгилдеринде аткарылат.
3.7. Ушул Жобонун негизинде бүтүрүүчү кафедралар жана (же) борбор (мындан ары – кафедра же борбор) тарабынан ар бир негизги билим берүү программасы боюнча тиешелүү билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүн эске алган БКИти даярдоо боюнча усулдук көрсөтмөлөр иштелип чыгат.
3.8. БКИтин автору иште баяндалган бардык маалыматтар, колдонулган фактылык материал үчүн адеп-ахлактык жана юридикалык жоопкерчилик тартат да, БКИтин мазмунунун тапшырмага ылайыктыгы, анда илимий жаңылыктын зарыл элементтеринин болуусу, эсептөөлөрдүн тууралыгы, тыянактар менен сунуштардын негиздүүлүгү үчүн жеке өзү жооп берет.
3.9. БКИтин тексттерин кафедра «Антиплагиат» тутумунун жардамы менен алуулардын барлыгына текшерүүдөн өткөрүүнү уюштурат жана Университеттин электрондук-китепканалык тутумуна (ЭКТ) жайгаштырат. Плагиатка каршы текшерүүнүн чыгымын бүтүрүүчү көтөрөт. Ал 270 рублди түзөт да, сом эквивалентинде университеттин эсебине төлөнөт..

4. Бүтүрүү квалификациялык иштин түрү

4.1. Бүтүрүү квалификациялык иштер Жогорку кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык аткарылат. Мында КР Өкмөтүнүн 2019-жылдын 30-декабрындагы №718 Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жогорку жана орто кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө токтомунда белгиленген шарттар, алсак, БКИти жаздыруу же жаздырбоо маселесинин ЖОЖ тарабынан чечилиши эске алынат.

4.2. Бакалавриаттын программалары боюнча БКИ (бакалаврдык иш) бакалаврдын кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери менен түрлөрүнө шайкеш келүүчү белгилүү илимий жана (же) теориялык, жана (же) практикалык чечимдерди талдоого жана өзүнүн ишинде колдонууга багытталган өз алдынча, ырааттуу аягына чыккан илимий иш болуп саналат. Бакалаврдык иштин негизи болуп теориялык окутуунун бүтүү мезгилинде профилдик дисциплиналардын базасында аткарылган, сөзсүз каралып жаткан маселелердин чөйрөсүн кеңейтүүчү жана тереңдетүүчү атайын бөлүмдөр менен толукталган курстук иштер (курстук долбоорлор) кызмат кылышат. Бакалаврдык иш автордун ээ болгон теориялык билимдердин жана практикалык көндүмдөрдүн негизинде конкреттүү кесиптик чөйрөдө өз алдынча иштөөгө жөндөмдүүлүгүн тастыктоого тийиш.

4.3. Адистин бүтүрүү квалификациялык иши адистиктин чыныгы кесиптик милдеттерин же НББПнын бөтөнчөлүгү менен аныкталуучу конкреттүү чыгармачылык көйгөйлөрдү чечүүгө багытталган өз алдынча, ырааттуу аягына чыккан илимий иш болуп саналат. Специалитеттин программалары боюнча БКИ дипломдук иш же дипломдук долбоор түрүндө аткарылат. Дипломдук иш тандалып алынган багыттагы теориялык жана (же) эксперименттик көйгөйлөрдү изилдөө болот. Дипломдук долбоор адистиктин профили боюнча буюмду же техникалык тутумдар менен комплекстерди, алардын курамдык бөлүктөрүн долбоорлоого, технологиялык процесстерди, программалык өнүмдөрдү иштеп чыгууга жана өндүрүштүн уюштуруучулук, экономикалык маселелерин, курчап турган чөйрөнү жана эмгекти коргоонун көйгөйлөрүн чечүүгө багытталат. Дипломдук долбоор, эреже катары, графикалык бөлүктү камтыйт. Дипломдук ишти (дипломдук долбоорду) аткарууда бүтүрүүчүлөр алынган билимдерге жана калыптанган компетенцияларга таянып, кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерин заманбап деңгээлде чечүү, маалыматты кесипкөй баяндоо, илимий жүйөө (аргумент) келтирүү жана өзүнүн көз карашын коргоо жөндөмдүүлүгү менен билгичтигин көрсөтүүгө тийиш.

4.4. Магистратуранын программалары боюнча бүтүрүү квалификациялык иши магистрлик диссертация түрүндө аткарылат. Ал өздөштүрүлүп жаткан кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү илимий изилдөө (чыгармачыл) мүнөздөгү милдеттерди жана (же) практикалык (конструкторлук, технологиялык, эксплуатациялык ж.б.) милдеттерди чечүүнү камтыган өз алдынча ырааттуу аягына чыккан илимий иш болуп саналат. Магистрлик диссертацияны аткарууда бүтүрүүчүлөр алынган билимдерге жана калыптанган

компетенцияларга таянып, кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерин заманбап деңгээлде чечүү, маалыматты кесипкөй баяндоо, илимий жүйөө (аргумент) келтирүү жана өзүнүн көз карашын коргоо жөндөмдүүлүгү менен билгичтигин көрсөтүүгө тийиш.

5. Бүтүрүү квалификациялык иштердин тематикасы

5.1. БКИдин темалары бүтүрүүчү кафедралар (борбор) тарабынан иштелип чыгат жана жумуш берүүчүлөрдүн ишканаларынын (уюмдарынын, мекемелеринин) сунуштарын, ошондой эле бүтүрүүчүлөрдүн практикалык жана (же) илимий кызыкчылыктарын эске алуу менен ар жыл сайын жаңыртылат.

5.2. БКИдин тематикасы бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн (КИ) чөйрөсүнө, КИтүн түрлөрү менен милдеттерине, зарылдыгы болсо – бүтүрүүчүлөрдүн даярдоонун багыты (адистиги) боюнча КИтүн объектилерине шайкеш келүүгө тийиш.

5.3. БКИдин тематикасы тиешелүү илимдин жана практиканын азыркы этаптагы өнүгүүсүнүн актуалдуу көйгөйлөрүн чагылтууга, жаңылыктын элементтерин камтууга (специалитеттин жана магистратуранын программалары боюнча БКИ) же практикалык баалуулукка ээ болууга тийиш.

5.4. Магистратуранын темалары боюнча БКИдин темалары, эреже катары, магистратурада окуу процессинде жүргүзүлгөн илимий изилдөө жана (же) долбоорлук ишке негизделүүгө, ошондой эле БКИдин тематикасынын маалыматтын булактарында иштелгендик жана ачылгандык даражасын эске алууга тийиш.

5.5. Темалардын тизмеси БКИти бир нече бүтүрүүчүлөрдүн конкреттүү тема (темалар) боюнча чогуу аткаруу мүмкүнчүлүгү жөнүндө маалыматты камтый алат. БКИти чогуу аткарууда кафедра (борбор) БКИти чогуу аткарган ар бир бүтүрүүчүнүн өз алдынча кесиптик ишмердүүлүккө даярдык деңгээлин объективдүү баалоо мүмкүнчүлүгүн камсыздоого милдеттүү.

5.6. БКИдин кафедра сунуштоочу темалары факультет (борбор) боюнча тескеме менен бекитилет да, бүтүрүүчүлөргө маалым кылынат:

- бакалавриаттын жана специалитеттин программалары боюнча жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация (ЖМА) башталган күнгө чейин 12 айдан кечиктирбей (б.а. бакалавриатта 6-семестрдин, специалитетте 8-семестрдин соңунда);
- магистратуранын программалары боюнча – магистратурада окуунун биринчи жылында. БКИдин темаларынын тизмеси менен чогуу бүтүрүүчүлөр ЖМАнын программасы жана ЖМАнын натыйжалары боюнча апелляцияларды берүүнүн жана кароонун тартиби менен таанышышат.

5.7. Бүтүрүүчүлөр факультеттин деканы (борбордун директору) бекиткен тизмеден БКИтин темасын эркин тандоо укугуна ээ болушат. Алар өздөрү жактырган тема боюнча БКИти аткарууга уруксат берүү жана конкреттүү илимий жетекчини дайындоо жөнүндө бүтүрүүчү кафедранын башчысына (борбордун директоруна) арыз жазып коюшат (1-тиркеме).

5.8. Бүтүрүүчүлөрдүн ар бирине БКИтин тематикасы боюнча иштөөнүн зарыл тажрыйбасына ээ болгон университеттин кызматчыларынын – профессордук-окутуучулук курамынын ичинен БКИтин илимий жетекчиси бекитилет. Илимий жетекчиден сырткары, БКИтин айрым (же бардык) бөлүмдөрү боюнча кеңешчи (кеңешчилер) дайындалат. БКИти жетектөөгө бөлүнгөн сааттардын жалпы саны илимий жетекчинин жана кеңешчинин ортосунда алардын БКИти жетектөөгө катышуусуна пропорциялуу бөлүнөт. Мында БКИтин илимий жетекчисинин үлүшү 60%дан кем болбоого тийиш.
5.9. Темалардын тизмесинин ичинен бүтүрүүчүлөрдүн тема тандоосун жана алардын арыздарын талдоонун негизинде, кафедра тарабынан биротоло даярдалган БКИдин темаларынын, илимий жетекчилеринин жана кеңешчилеринин тизмеси факультетин деканы (борбордун директору) менен макулдашылат да, кафедра башчысы (борбордун директору) илим жана өнүктүрүү боюнча проректорго өтүнмө (2-тиркеме) жазып, ошол документтердин негизинде илим жана өнүктүрүү боюнча проректордун буйругу менен бакалавриаттын жана специалиттетин программалары боюнча бүтүрүүчү курстун окуу жылынын башында, 20-сентябрдан кечиктирбей, ал эми магистратуранын программалары боюнча 1-семестрдин аягында, бирок 1-декабрдан кечиктирбей бекитилет.
5.10. Университет боюнча жалпы буйрук менен бекитилген БКИтин темасынын туюнтмасы, эреже катары, кийин өзгөртүүгө жатпайт.
5.11. Өзгөчө учурларда жүйөөлүү себептер боюнча кафедра башчынын (факультеттин деканынын/борбордун директорунун) билдирүүсүнүн негизинде БКИтин илимий жетекчисин алмаштырууга уруксат кылынат.
5.12. Бүтүрүүчү кафедра жана түздөн-түз БКИтин илимий жетекчилери БКИдин тематикасынын жана чечилүүчү милдеттеринин даярдоонун багытына (адистикке) ылайык келүүсү, иштердин актуалдуулугу жана аларды аткарууну туура уюштуруу үчүн жоопкерчилик тартышат.

6. Бүтүрүү квалификациялык иштерин жетектөө

6.1. Магистратуранын жана специалитеттин программалары боюнча БКИди жетектөөнү окумуштуулук даражалары жана наамдары бар профессорлор менен доценттер жүзөгө ашырышат. Бакалавриаттын программалары боюнча БКИди жетектөөнү айрым учурда университеттин тажрыйбасы көп кызматчылары да жүзөгө ашыра алышат. Окумуштуулук даражасы жана наамы бар бир илимий жетекчиге магистратуранын программалары боюнча – 5ке чейинки бүтүрүүчү, бакалавриаттын программалары боюнча – 6га чейинки бүтүрүүчү бекитиле алат. Ал эми тажрыйбалуу окутуучулар 1-2 бүтүрүүчүгө илимий жетекчи боло алышат.
6.2. БКИтин илимий жетекчиси төмөнкү кызматтарды жүзөгө ашырат:
- кеңешчилер жана бүтүрүүчү менен чогуу ишти баштоонун жана аяктоонун мөөнөтүн көрсөтүп, иштин айрым бөлүктөрүн аткаруунун календардык мөөнөттөрүн аныктап, БКИке план-графикти (3-тиркеме) түзөт;
- БКИтин темасы боюнча адабияттарды, маалыматтамалык материалдарды,

башка булактарды сунуш кылат;
- үзгүлтүксүз тутумдуу кеңеш берүүлөрдү жүргүзөт;
- БКИти аткарууну (бөлүктөрү боюнча жана жалпы эле), иштин аныкталган талаптарга шайкештигин текшерет, анын ичинде БКИти «Антиплагиат» тутумунун жардамы менен алуулардын барлыгына текшерүүнү жүзөгө ашырат;
- БКИти даярдоо бүткөндөн кийин бүтүрүүчүнүн БКИти даярдоо учурунда аткарган иши жөнүндө жазуу жүзүндөгү пикир берет. БКИти бир нече бүтүрүүчүлөр аткарган учурда илимий жетекчи БКИти даярдоо учурунда алардын биргелешип аткарган иши жөнүндө пикир берет.

Кафедра бүтүрүүчүнүн пикир менен БКИти коргоо күнүнө чейин 5 календардлык күндөн кечиктирбей таанышуусун камсыздайт.

6.4. Илимий жетекчинин БКИти даярдоо учурундагы бүтүрүүчүнүн (БКИти чогуу аткарышкан бир нече бүтүрүүчүлөрдүн) иши жөнүндө пикири (4-тиркеме) төмөнкүлөрдү баалоону камтууга тийиш:
- БКИти аткаруунун натыйжаларынын коюлган максаттарга жана тапшырманы аткаруунун толуктугу үчүн жетиштүү болгон кафедранын талаптарына шайкештигин;
- кабыл алынган чечимдердин тууралыгын жана өз алдынчалыгын;
- БКИтин авторунун илимий, усулдук, маалыматтамалык адабияттар жана электрондук маалыматтык ресурстар менен иштөө билгичтигин;
- бүтүрүүчүдө кесиптик компетенциялардын калыптангандыгын;
- бүтүрүүчүнүн БКИти даярдоо учурунда көрүнгөн жеке сапаттарын.

Илимий жетекчинин жазуу жүзүндөгү пикири бүтүрүүчүнүн БКИти ЖМАда коргоого даярдыгын аныктоо менен бүтөт.

6.6. БКИ аны ЖМАда коргоо күнүнө чейин 15 күндөн кечиктирбей аягына чыгарылган болууга тийиш.

6.7. Аягына чыккан, бүтүрүүчү, кеңешчи (бар болсо), илимий жетекчи кол койгон БКИтин туура таризделиши текшерүүдөн өтөт жана «Антиплагиат» тутумунун жардамы менен алуулардын көлөмү текшерилет.

7. Бүтүрүү квалификациялык ишти рецензиялоо

7.1. Бакалавриаттын, специалитеттин жана магистратуранын программалары боюнча бүтүрүү квалификациялык иштер милдеттүү сырткы рецензиялоого жатышат. Сырткы рецензиялоо бүтүрүүчүнүн эмгегин тийиштүү чөйрөдөгү адистердин кошумча объективдүү баалоосу үчүн зарыл болуп саналат.

7.2. Бүтүрүү квалификациялык иши рецензентке коргоого чейин 10 күндөн кечиктирбей берилет да, бүтүрүүчү кафедрага рецензия менен чогуу БКИти коргоого чейин 5 күндөн кечиктирбей кайтарып берилет. Рецензия 5-тиркемеде берилген форма боюнча аткарылат.

7.3. Рецензенттер катары жогорку билимге ээ болгон жана мамлекеттик мекемелерде, бизнес, өндүрүш чөйрөсүндө, илим-изилдөө институттарында иштеген адистер, ошондой эле бүтүрүүчү кафедрада айкалыштыруучу катары иштебеген башка ЖОЖдордун профессорлору менен окутуучулары тартылат. Мында бүтүрүүчү диплом алдындагы практикасын өтөгөн мекемелер менен

уюмдардын адистерине артыкчылык берилет.

7.4. Бүтүрүү квалификациялык иш рецензияга мукабаланбаган түрдө берилет.

7.5. Рецензияда берилген теманы изилдөөнүн мааниси, анын актуалдуулугу, теориялык жана практикалык баалуулугу, ошондой эле бүтүрүүчү иштин темасын ачууну жана теориялык-практикалык маселелерди карап чыгууну канчалык ийгиликтүү аткарганы белгиленүүгө тийиш.

7.6. Рецензент бүтүрүү квалификациялык иштин мазмунун жана таризделишин баалайт, анын ичинде:

- бүтүрүү квалификациялык ишинин темасына шайкеш келген проблеманы карап чыгуунун толуктугун жана терендигин;
- ата мекендик жана чет элдик адабияттарды колдонуу деңгээлин;
- көйгөйдү талдоонун колдонулган усулдарын;
- тыянактар менен сунуштардын негизделгендигин;
- тариздөөнүн сабаттуулугун, иллюстрациялык материалдын жетиштүүлүгүн ж.б.у.с.

7.7. Сырткы рецензенттин рецензиясы аныкталган үлгүдөгү бланкта берилет (5-тиркеме). Рецензенттин колу ал иштеген уюмдун администрациясынын өкүлүнүн колу жана уюмдун мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн болууга тийиш. Рецензия үчүн рецензент иштеген мекеменин бланкын колдонууга жол берилет.

7.8. Бүтүрүүчү рецензияны алгандан кийин, ал бүтүрүү квалификациялык иштин жетекчиси менен чогуу, рецензенттин сын-пикирлерине жооп даярдоосу керек.

7.9. Эгерде рецензент, БКИтин мазмунуна чыгып, бүтүрүүчүгө ишти ЖМАда коргоого уруксат эмес деп эсептесе, бул маселе тиешелүү кафедрада (борбордо) БКИтин авторунун жана илимий жетекчисинин катышуусу менен каралат.

8. Бүтүрүү квалификациялык ишинин түзүмү жана тарizделиши

8.1. Бүтүрүү квалификациялык иштин түзүмү тандалып алынган теманы жана анын өзүнчө маселелерин ачууга түрткү болууга тийиш. БКИтин түзүмдүк элементтери төмөнкүлөр болуп саналат:

- титулдук барагы;
- иштин мазмуну;
- иштин киришүүсү;
- иштин негизги бөлүгү;
- иштин корутундусу;
- пайдаланылган адабияттардын тизмеси;
- тиркемелер (иштин элементи катары).

8.2. БКИтин түзүмдүк элементтерине коюлуучу талаптар:

Титулдук барак БКИтин биринчи барагы болуп саналат да, 6, 8, 9-тиркемелерге (БКИтин формасына жараша) ылайык таризделет.

Иштин мазмунунда БКИтин баптарынын (бөлүмдөрүнүн) жана параграфтарынын (бөлүмчөлөрүнүн) аталыштары удаалаш баяндалат, ар бир бап (бөлүм) жана параграф (бөлүмчө) башталган беттер көрсөтүлөт.

Киришүүдө теманы тандоо негизделет, анын актуалдуулугу көрсөтүлөт, көйгөйү жана аны чечүү үчүн зарыл болгон маселелердин чөйрөсү аныкталат; теманы ачуу үчүн чечүүгө жатуучу иштин максаты менен милдеттери белгиленет.

БКИтин негизги бөлүгү теориялык жана практикалык бөлүмдөр менен берилет. Иштин максатка багытталгандыгын камсыздоо үчүн ар бир баптын (бөлүмдүн) жана параграфтын (бөлүмчөнүн) максаты менен милдеттерин так аныктоо зарыл. БКИтин негизги бөлүгүндө изилдөөнүн маңызын, методикасын жана негизги натыйжаларын чагылтуучу маалыматтар келтирилет. Баптар (бөлүмдөр) мазмундук жактан өзүнө төмөнкүлөрдү камтышат: маселенин тарыхын жана анын азыркы абалын талдоону, изилденип жаткан проблема боюнча адабияттарга серепти, ар кыл көз караштарды берүүнү жана изилдөөнүн авторунун турумун негиздөөнү, бүтүрүүчү тандап алган изилдөөнүн методикасынын негизинде тартылган материалды талдоону жана классификациялоону; теориялык жана (же) эксперименттик изилдөөлөр процессин, эсептөө усулдарын сыпаттоону, эксперименттик иштерди жүргүзүү зарылдыгын негиздөөнү, иштелип чыккан объектилердин иштөө принциптерин, алардын мүнөздөмөлөрүн; коюлган милдетти чечүүнүн толуктугун жана иштердин андан аркы багыттары боюнча сунуштарды камтыган изилдөөлөрдүн натыйжаларын жалпылоону жана баалоону, алынган натыйжалардын ишеничтүүлүгүн баалоону, аларды ата мекендик жана чет элдик ушуга окшош иштердин натыйжалары менен салыштырууну. Ар бир баптын (бөлүмдүн) аягында материалды максатка жана милдеттерге ылайык жалпылоо керек.

Долбоорлук-колдонмо мүнөздөгү иштер үчүн негизги бөлүктүн түзүмү:

- ишкананын техника-экономикалык мүнөздөмөлөрүн талдоо;
- долбоорлук/технологиялык бөлүм;
- конструкторлук бөлүм;
- долбоорлук чечимдердин техника-экономикалык майнаптуулугун талдоо.

Корутундуда БКИтин жалпы натыйжалары, натыйжаларды практикада колдонуунун жана көйгөйдү андан ары изилдөөнүн мүмкүн болуучу келечектери көрсөтүлөт. Сунушталган иш-чаралар уюмдун ишмердүүлүгүнүн жалпы көрсөткүчтөрүнө кандай таасир кыларын көрсөтүү, аларды колдонууга киргизүүнүн майнаптуулугун аныктоо маанилүү. Корутундунун текстинен БКИтин максаты менен милдеттерине жетишилгени айкын болууга тийиш. Корутунду жалпы эле изилденип жаткан көйгөйдүн келечектерин баалоо менен бүтөт. Конкреттүү иш-чаралар менен сунуштарды иштеп чыгуу үчүн негиз болуп БКИтин экинчи бабында изилденип жаткан көйгөйгө жүргүзүлгөн

талдоо, ошондой эле колдо бар прогрессивдүү ата мекендик жана чет элдик тажрыйба кызмат кылышат. Тыянактар менен сунуштар аларды практикалык колдонууну камсыздаган конкреттүү мүнөзгө ээ болууга тийиш.

Пайдаланылган адабияттардын тизмеси кабыл алынган стандарттарга ылайык таризделген болууга жана минимум 30-60 адабияттарды, ченемдик-укуктук документтерди камтууга тийиш. Пайдаланылган адабияттардын тизмесине БКИти аткарууда колдонулган жана БКИтин негизги бөлүгүндө аларга шилтемелер жасалган булактар гана киргизилет. Булактар тууралуу маалыматтар БКИти аткаруу учурунда иштеп жаткан стандарттын талаптарына ылайык келтирилет.

Тиркемеге БКИтин негизги бөлүгүнө киргизгенде текстти ашыкча көбөйтүп жиберген көмөкчү материалды (жадыбалдарды, схемаларды, документтердин формаларын ж.б.у.с.) киргизүү керек. Материал тиркемеге БКИтин негизги бөлүгүнүн көлөмүн кыскартуу максатында киргизилет (анын барактары иштин жалпы көлөмүнө кирбейт). Тиркемелердин конкреттүү курамы, алардын көлөмү, иллюстрацияларын кошо, БКИтин илимий жетекчиси менен макулдашып аныкталат.

Магистратура багыты боюнча БКИке автореферат тиркелет. Автореферат иштин мазмунун жетишерлик толук ачууга тийиш, анда ашыкча майда-чүйдө, ошондой эле БКИте жок маалымат болбоосу кажет. Автерефераттын арналышы Мамлекеттик аттестациялык комиссиянын мүчөлөрүн изилдөөнүн актуалдуулугу, практикалык маанилүүлүгү жана алынган натыйжалары менен тааныштырууда жатат.

Автореферattын түзүмү. Авторефератын мукабасынын бет жагына келтирилет: ЖОЖдун толук аталышы; «Бүтүрүү квалификациялык ишинин автореферaты» жазуусу; бүтүрүүчүнүн фамилиясы, аты, атасынын аты; БКИтин темасы; даярдоо программасынын шифры жана аталышы, шаар, жыл. Автореферattын мукабасынын ички бетине көрсөтүлөт: иш аткарылган уюм; илимий жетекчинин окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, фамилиясы жана инициалдары; дарегин көрсөтүү менен коргоо өткөрүүнүн күнү жана убактысы.

Автореферattын титулдук барагын жана экинчи барагын тариздөөнүн мисалы 10-тиркемеде келтирилген. Магистратуранын программалары боюнча БКИтин автореферaты төмөнкү бөлүмдөрдү камтыйт:

1. Иштин жалпы мүнөздөмөсү (изилдөөнүн темасынын актуалдуулугу, изилдөөнүн максаты жана милдеттери, объектиси жана предмети, практикалык маанилүүлүгү, изилдөөнүн натыйжаларынын жаңылыгы жана коргоого коюлуучу жоболору; изилдөөнүн натыйжаларынын апробациясы; БКИтин түзүмү).

2. Иштин негизги мазмуну. Бул бөлүмдө изилдөөнүн коюлган максаты менен милдеттерине ылайык иштин негизги натыйжаларынын кыскача сыпаттамасы; тыянактары (корутундусу) келтирилет. Автореферattын бул бөлүмүндө илимий жаңылыктын пункттарын, ошондой эле алынган натыйжалардын илим жана

практика үчүн маанилүүлүгүн негиздөө талап кылынат.

3. БКИтин авторунун изилдөөнүн темасы боюнча публикацияларынын тизмеси бардык чыгуу маалыматтарын көрсөтүү менен.

Авторефератты тариздөө. Авторефераттын көлөмү 12-16 баракты түзөт. Жээктерине талаптар: үстү – 2 см, асты – 2 см, сол жагы – 3 см, оң жагы – 1,5 см. Барактарды номерлөө – барактын ылдый жагында ортосунда.

8.3. БКИтин тилине жана стилине өзгөчө көңүл бурулууга тийиш, ал келечектеги адистин (бакалаврдын, магистрдин) жалпы даярдык деңгээли, анын кесиптик маданияты жөнүндө күбөлөндүрөт.

8.4. БКИти жазууда бүтүрүүчү БКИти, текстти, баптардын жана параграфтардын аталыштарын, графикалык материалды (сүрөттөрдү, жадыбалдарды, тиркемелерди ж.б.), пайдаланылган адабияттарга шилтемелерди, формулаларды, адабияттардын тизмесин ж.б.у.с. кошо, аныкталган талаптарга (талаптар ар бир тиешелүү бөлүм тарабынан багыттын (адистиктин) бөтөнчөлүгүн эске алуу менен иштелип чыгат жана бүтүрүүчүлөргө маалым кылынат) ылайык туура тариздөөгө, өзгөчө көңүл бурусу керек.

8.5. БКИтин көлөмү жалпысынан 50-100 барак басма тексттин чектеринде болууга тийиш. Тиркемелер бул көлөмгө кирбейт. БКИтин көлөмү бакалавриаттын программаларыныкы – 50-60 барак, специалитеттин программаларыныкы – 60-70 барак, магистратуранын программаларыныкы – 80-100 барак болушу керек. Текст А4 форматындагы стандарттуу барактын бир бетине аткарылат.

8.6. Иш персоналдык компьютерде тексттик редактордун жардамы менен аткарылган жана принтерде А4 форматындагы барактын бир тарабына басып чыгарылган текст түрүндө тариздelet. Барактагы текст китептик багыт алууга ээ болууга тийиш, тиркемелердеги жадыбалдарды жана схемаларды гана альбомдук багыт алууда аткарууга уруксат кылынат. Арипттин негизги түсү – кара түс.

8.7. Бөлүп көрсөтүү шаймандарын жана ар кыл стилдердеги арипттерди колдонуп, белгилүү бир терминдерге, аныктамаларга көңүлдү басымдуу буруу компьютердик мүмкүнчүлүктөрүн колдонууга уруксат кылынат.

Барактын жээктери төмөнкү өлчөмдөргө ээ болууга тийиш: сол жагы – 3 см, оң жагы – 1,5 см, үстү жана асты – 2 см. Текст бир жарым интервал аркылуу Times New Roman ариби менен басылат, арипттин өлчөмү 14 (шилтемелер үчүн 12). Абзацтык чегинүү бүткүл текст боюнча бирдей жана 1,25 см барабар болууга тийиш.

8.8. Барактар араб цифралары менен бүткүл текст боюнча өтмө номерлөөнү сактап номерленет. Барактардын номерлери барактын ылдый жагынын ортосуна чекитсиз коюлат. Титулдук барак барактарды жалпы номерлөөгө кошулат. Титулдук барактагы номер коюлбайт (барактарды номерлөө – автоматтык). Тиркемелер барактарды жалпы номерлөөгө кошулбайт. А3

форматындагы барактагы иллюстрациялар менен жадыбалдар бир барак катары эсепке алынат.

8.9. Баптар (бөлүмдөр) бүткүл БКИтин чектеринде иреттик номерлерге ээ болушат да, араб цифралары менен чекиттүү белгиленет. Параграфтын (бөлүмчөнүн) номери баптын (бөлүмдүн) жана бөлүмчөнүн чекит менен бөлүнгөн номерлеринен турат. Бөлүмчөнүн номеринин аягында чекит коюлат. БКИтин негизги бөлүгүнүн бөлүмдөрүн жаңы барактан баштоо керек.

8.10. БКИтин түзүмдүк бөлүгүнө шилтемелерде баптардын (бөлүмдөрдүн), параграфтардын (бөлүмчөлөрдүн), пункттардын, пунктчалардын, тизмелердин, графикалык материалдын, формулалардын, жадыбалдардын, тиркемелердин номерлери, ошондой эле жадыбалдын графалары менен саптары көрсөтүлөт. Шилтемелерде жазуу керек: «2-бапка (бөлүмгө) ылайык», «2-схемага ылайык», «(2-схема)», «1-жадыбалга ылайык», «1-тиркемеге ылайык» ж.б.у.с.

8.11. Цитаталар БКИтин текстинде цитаталоонун бардык эрежелерин сактоо менен кайра түзүлөт (цитатанын тең өлчөмдүү эселиги, цитаталоонун тактыгы). Цитаталанган маалымат тырмакчага алынат да, цитата алынган булактын барагынын номери көрсөтүлөт. Цифралык (графикалык) материал, эреже катары, жадыбалдар, графиктер, диаграммалар, иллюстрациялар түрүндө таризделет да, текст боюнча материалдын ар бир түрү үчүн араб цифралары менен аткарылган өзүнчө өтмө номерлөөгө ээ болот. Мында сөзсүз «Жадыбал» («График», «Диаграмма») жазуулары жазылат да, анын иреттик номери менен аталышы көрсөтүлөт.

8.12. Көп сандагы саптардан турган жадыбалды башка баракка ташымалдоого уруксат кылынат. Жадыбалдын бир бөлүгүн башка баракка ташымалдоодо «жадыбал» сөзүн жана анын номерин бир жолу жадыбалдын биринчи бөлүгүнүн оң жагында көрсөтүшөт, калган бөлүктөрүнүн үстүнө «Уландысы» сөзүн жазышат да, жадыбалдын номерин көрсөтүшөт, мисалы: «1-жадыбалдын уландысы». Жадыбалды башка баракка ташымалдоодо аталышын анын биринчи бөлүгүнүн гана үстүнө жайгаштырышат. Ташымалдоодо жадыбалдын мамычаларынын белгилөөлөрүн көрсөтүү зарыл. Жадыбалдарда 12 өлчөмдөгү арипти колдонууга уруксат кылынат.

8.13. БКИте жалпы кабыл алынган кыскартуулар менен аббревиатуралар гана колдонулат. Эгерде иште сөздөрдү, аталыштарды кыскартуунун өзгөчө тутуму колдонулса, анда кабыл алынган кыскартуулардын тизмеси БКИтин «Мазмуну» түзүмдүк элементинен кийин «Белгилөөлөр жана кыскартуулар» түзүмдүк элементинде келтирилген болууга тийиш.

8.14. БКИке тиркемелер өзүнчө барактарда таризделет, анан алардын ар бири өз тематикалык аталышына ээ болууга жана барактын үстүңкү оң бурчуна анын иреттик номерин араб цифралары менен көрсөтүп «тиркеме» жазуусу жазылууга тийиш. Бүтүрүүчү тиркеменин мүнөзүн иштин мазмунунан чыгып, өз алдынча аныктайт. Ар бир тиркеменин тексти бөлүмдөргө, бөлүмчөлөргө, пункттарга, пунктчаларга бөлүнө алат, аларды ар бир тиркеменин чектеринде номерлешет.

8.15. Корутундунун акыркы барагында бүтүрүүчү ишти бүтүргөн күндү жазат жана колун коёт, бул баракта төмөнкү аныктама да болууга тийиш: «Бүтүрүү квалификациялык иш мен тараптан өз алдынча аткарылды. Жарыяланган илимий адабияттардан жана башка булактардан алынып иште колдонулган бардык материалдар менен концепцияларга шилтемелер бар».

8.16. БКИтин тексти катуу мукаба менен мукабаланган болууга тийиш.

9. Бүтүрүү квалификациялык ишти алдын ала коргоо

9.1. Алдын ала коргоо БКИти коргоого чейин бир айдан кечиктирбей өткөрүлөт.

9.2. БКИтин сапатын жана бүтүрүүчүнүн коргоого даярдыгын текшерүүнү жүзөгө ашыруу максатында бүтүрүүчү кафедранын отурумун өткөрүү сунушталат, анда ар бир бүтүрүүчү БКИтин илимий жетекчисинин катышуусунда БКИти алдын ала коргоодон өтөт. Алдын ала коргоого бүтүрүүчү БКИти атаруунун план-графигин жана БКИтин толук бүткөн мукабаланбаган вариантын берет.

9.3. Кафедра мүчөлөрүнүн милдетине төмөнкүлөр кирет:

- БКИтин даярдык деңгээлин баалоо;
- иштин кемчиликтерин (бар болсо) четтетүү боюнча сунуштарды берүү;
- БКИти коргоого уруксат қылуу жөнүндө сунуш берүү;
- мыкты БКИтер менен ЖОЖ ичиндеги же башка студенттик иштердин конкурсуна жана илимий конференцияларга катышууга сунуш берүү.

9.4. Каралып жаткан БКИ боюнча дискуссияга бүтүрүүчү кафедранын отурумуна катышып жаткан каалаган адамдардын бардыгы катыша алышат.

9.5. БКИти талкуулоонун натыйжалары: иштин даярдык даражасын баалоо, айкындалган кемчиликтерин (бар болсо) четтетүү боюнча сунуштар, расмий коргоого уруксат кылуу (кылбоо) жөнүндө сунуш, ошондой эле мыкты БКИтерди конкурстарга сунуштоо бүтүрүүчү кафедранын отурумунун протоколунда жазылат.

10. БКИти коргоого көрсөтүлүүчү документтер

10.1. БКИти коргоого толук таризделген, катуу мукаба менен мукабаланган, төмөнкүлөрдү камтыган БКИ берилет:

- бүтүрүүчү, илимий жетекчи, кеңешчи, ошондой эле бүтүрүүчү кафедранын башчысы кол койгон титулдук баракты;
- БКИти аткаруунун план-графигин;
- БКИтин текстин: иштин мазмунун, негизги бөлүгүн, корутундусун, пайдаланылган адабияттардын тизмесин, тиркемелерди.

10.2. БКИке төмөнкүлөр камтылат:

- БКИтин илимий жетекчисинин пикири (4-тиркеме);
- рецензенттин рецензиясы (5-тиркеме);

- ишканадан өтүнмө (эгерде БКИ өтүнмө боюнча аткарылса);
- ишкананын жетекчисинен рецензия (эгерде БКИ өтүнмө боюнча аткарылса) же натыйжадарын колдонууга киргизүү жөнүндө маалымкат;
- автореферат (магистратуранын багыттары боюнча БКИ үчүн).

11. Бүтүрүү квалификациялык ишти коргоонун тартиби

11.1. Бүтүрүүчү БКИти даярдоонун багыты (адистиги) боюнча түзүлгөн мамлекеттик аттестациялык комиссиянын алдында коргойт.

11.2. БКИти коргоо жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын графигине ылайык жүргүзүлөт.

11.3. Даярдалган жана мукабаланган БКИти бүтүрүүчү тиешелүү кафедрага (борборго) аны график боюнча коргоо күнүнө чейин эки жума мурун тапшырат. Эгерде БКИ жүйөөлүү себептер боюнча тапшырылбай калса, кафедранын башчысы (борбордун директору) университеттин илим жана өнүктүрүү боюнча проректорунун атына коргоонун мөөнөтүн жылдыруу жөнүндө тиешелүү сунуш жөнөтүп, аныкталган тартипте коргоо күнүн өзгөртө алат. БКИти коргоонун мөөнөтүн жылдыруу илим жана өнүктүрүү боюнча проректордун буйругу менен таризделет.

11.4. БКИтин бир нускасын пикир жана рецензия түзүү үчүн берүүнү кафедра башчысы (борбордун директору) жүзөгө ашырат.

11.5. БКИ аткарууга тапшырма, алдын ала коргоонун натыйжалары (эгерде ал жүргүзүлсө), илимий жетекчинин пикири жана рецензиялар менен чогуу мамлекеттик аттестациялык комиссиянын катчысына БКИти коргоо күнүнө чейин 2 календарлык күндөн кечиктирбей тапшырылууга тийиш.

11.6. Мамлекеттик аттестациялык комиссиянын отурумдары, эгерде аларга комиссиянын курамына кирген адамдардын үчтөн экисинен кем эмеси катышса, укук ченемдүү болот.

11.7. Бүтүрүүчүнүн баяндамасынын узактыгы 7-10 мүнөттү (презентациялык материалды көрсөтүүнү кошо) түзүүгө тийиш. Баяндамада БКИтин негизги жоболору баяндалуусу кажет. Баяндаманын түзүмү менен мазмунун бүтүрүүчү аныктайт да, БКИтин илимий жетекчиси менен макулдашат. Коргоо жол-жобосунун милдеттүү элементтери: БКИтин авторунун сөзү; рецензияларды угуза окуу; илимий жетекчинин пикирин угуза окуу.

11.8. БКИти коргоо үчүн бүтүрүүчүнүн каалоосу боюнча БКИтин иллюстрациялык материалына негизделген көрсөтмө материалды даярдоого болот.

11.9. Коргоого көрсөтүлүүчү иллюстрациялардын тизмесин, бүтүрүүчү БКИтин илимий жетекчиси менен чогуу аныктайт. Иллюстрациялык материал слайддарда, А4 форматындагы барактарда графикалык бөлүк түрүндө же МАКнын ар бир мүчөсү үчүн таркатма материал катары өзүнчө буклеттер түрүндө таризделген боло алат. Электрондук презентациялык материалга,

слайддарга же буклеттерге коюлуучу бүткүл материал, сөзсүз БКИте берилген иллюстрацияларга дал келүүгө тийиш.

11.10. Пикирди жана рецензияларды угуза окугандан кийин бүтүрүүчүгө рецензияда бар сын-пикирлерге жооп берүү үчүн убакыт берилүүгө тийиш. МАКнын мүчөлөрүнүн БКИтин авторуна суроолору анын изилдөөсүнүн темасынын жана предметинин алкагында болууга тийиш.

11.11. БКИти коргоого бардык каалоочулар катыша алышат, алар бүтүрүүчүгө корголуп жаткан иштин темасы боюнча суроолорду берүүгө укуктуу.

11.12. БКИти баалоо МАКнын жабык отурумунда жүргүзүлөт. Комиссиянын чечими отурумга катышкан комиссия мүчөлөрүнүн добуштарынын жөнөкөй көпчүлүгү менен, МАКнын төрагасынын же анын орун басарынын милдеттүү катышуусунда кабыл алынат. Добуштардын саны бирдей болсо, комиссиянын төрагасы (же анын орун басары) чечүүчү добуш укугуна ээ болот.

11.13. БКИти коргоонун натыйжалары «эң жакшы», «жакшы», «канааттандырарлык», «канааттандырарлык эмес» деген баалар менен аныкталат.

11.14. Коргоонун натыйжаларын жарыялоодон кийин МАКнын отуруму жабык деп жарыяланат.

11.15. БКИти коргоонун жыйынтыктары бүтүрүүчү кафедралардын отурумунда талкууланат. МАКнын төрагаларынын БКИти коргоолор боюнча отчетторун эске алуу менен, аларды аткарууга байланышкан уюштуруучулук жана усулдук иштерди өркүндөтүү чаралары сунушталат.

11.16. БКИди коргоонун жалпы жыйынтыктары ар жыл сайын университеттин Окумуштуулар кеңешинде талкууланат.

12. Апелляцияларды берүүнүн жана кароонун тартиби

12.1. ЖМАнын натыйжалары боюнча, ага катышкан бүтүрүүчү апелляциялык комиссияга анын пикири боюнча, ЖМАнын аныкталган тартибин бузуу жана (же) анын натыйжаларына макул эместиги жөнүндө жазуу жүзүндөгү апелляциялык арызды (мындан ары – апелляцияны) берүүгө укуктуу.

12.2. Апелляцияны бүтүрүүчү жеке өзү же жашы жете элек бүтүрүүчүнүн ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) бере алышат.

12.3. ЖМАны өткөрүүнүн тартибин бузуу жөнүндө апелляция түздөн-түз ЖМАны өткөргөн күнү берилет.

12.4. ЖМАнын натыйжаларына макул эместик тууралуу апелляция ЖМАнын натыйжаларын жарыялагандан кийинки жумуш күнүнөн кечиктирбей берилет.

11.5. Апелляцияны апелляциялык комиссия ал келип түшкөн учурдан баштап үч жумуш күнүнөн кечиктирбей карайт.

11.6. Апелляциялык комиссиянын курамы университет тарабынан мамлекеттик аттестациялык комиссиянын курамы менен бир мезгилде бекитилет.

11.7. Апелляциялык комиссиянын курамына көрсөтүлгөн комиссиянын төрагасы кирет жана университеттин ПОКына кирген жана МАКнын курамына

кирбеген адамдардан түзүлөт.
11.8. Апелляция апелляциялык комиссиянын отурумунда анын курамынын үчтөн экисинин катышуусунда каралат. Апелляциялык комиссиянын отурумуна тиешелүү МАКнын төрагасы чакырылат. Апелляция берген бүтүрүүчү апелляцияны кароого катышууга укуктуу. Жашы жете элек бүтүрүүчү менен чогуу ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) бири катышууга укуктуу. Аталган адамдардын жанында өздүгүн күбөлөндүрүүчү документтери болууга тийиш.
11.9. Апелляцияны кароо ЖМАны кайра тапшыруу болуп саналбайт. ЖМАны өткөрүүнүн тартибин бузуу жөнүндө апелляцияны кароодо апелляциялык комиссия анда баяндалган маалыматтардын ишеничтүүлүгүн аныктайт да, төмөнкү чечимдердин бирин чыгарат:
- эгерде анда баяндалган бүтүрүүчүнүн ЖМАны өткөрүүнүн тартибин бузуулар жөнүндө маалыматтары тастыкталбаса жана (же) ЖМАнын натыйжасына таасир кылбаса, апелляцияны четке кагуу жөнүндө;
- эгерде анда баяндалган бүтүрүүчүнүн ЖМАны өткөрүүнүн тартибин бузуулар жөнүндө маалыматтары тастыкталса жана (же) ЖМАнын натыйжасына таасир кылса, апелляцияны канааттандыруу жөнүндө.
Кийинки учурда ЖМАны өткөрүүнүн натыйжасы жокко чыгарылат, буга байланыштуу апелляцияны кароо жөнүндө протокол кийинки жумуш күнүнөн кечиктирбей МАКга комиссиянын чечимин ишке ашыруу үчүн берилет. Бүтүрүүчүгө ЖМАны университет аныктаган кошумча мөөнөттөрдө өтүү мүмкүнчүлүгү берилет.
11.10. БКИти коргоодо алынган ЖМАнын натыйжаларына макул эместик жөнүндө апелляцияны кароо үчүн, МАКнын катчысы апелляция келип түшкөн учурдан баштап кийинки жумуш күнүнөн кечиктирбей, БКИти, МАКнын отурумунун протоколун жана МАКнын төрагасынын апелляция берген бүтүрүүчү коргон жатканда жол-жоболордун сакталгандыгы жөнүндө корутундусун апелляциялык комиссияга жөнөтөт.
11.11. Мамлекеттык сынакты тапшырууда алынган ЖМАнын натыйжаларына макул эместик жөнүндө апелляцияны кароо үчүн, МАКнын катчысы апелляция келип түшкөн учурдан баштап кийинки жумуш күнүнөн кечиктирбей, МАКнын отурумунун протоколун, бүтүрүүчүнүн жазуу жүзүндөгү жоопторун (бар болсо) жана МАКнын төрагасынын мамлекеттик сынакты өткөрүүдө жол-жоболордун сакталгандыгы жөнүндө корутундусун апелляциялык комиссияга жөнөтөт.
11.12. ЖМАнын натыйжаларына макул эместик жөнүндө апелляцияны кароонун натыйжасында апелляциялык комиссия апелляцияны четке кагуу жана ЖМАнын бааларын сактоо жөнүндө, же болбосо апелляцияны канааттандыруу жана ЖМАнын башка баасын коюу жөнүндө чечим кабыл алат. Апелляциялык комиссиянын чечими кийинки жумуш күнүнөн кечиктирбей МАКга берилет. Апелляциялык комиссиянын чечими бүтүрүүчүнүн мурда коюлган ЖМАнын бааларын жокко чыгаруу жана жаңысын коюу үчүн негиз болуп саналат.

11.13. Апелляциялык комиссиянын чечими добуштардын жөнөкөй көпчүлүгү менен кабыл алынат. Апелляциялык комиссиянын отурумунда добуштар бирдей болуп калганда төраганын добушу чечүүчү болуп саналат.
11.14. Апелляциялык комиссиянын чечими апелляция берген бүтүрүүчүгө апелляциялык комиссиянын отуруму болгон күндөн баштап үч жумуш күнү ичинде анын өзүнө кол койдуруу менен маалым кылынат.
11.15. Апелляциялык комиссиянын чечими биротоло болуп саналат да, кайра кароого жатпайт. Апелляциялык комиссиянын чечими протокол менен таризделет, ага апелляциялык комиссиянын төрагасы жана катчысы кол коюшат да, университеттин архивинде сакталат.

Иштеп чыккан:

Илим жана өнүктүрүү боюнча проректор А. С. Жантаев

Макулдашылды.

Академиялык иштер боюнча проректор Н. А. Чоробаева

Окуу бөлүмүнүн башчысы Г. А. Касымова

1-тиркеме

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

____
(кафедранын аталышы)
кафедрасынын башчысы
____
(башчынын Ф.А.А.)
____
(багыттын/адистиктин аталышы)
багытынын___________курсунун
____________тайпасынын студенти
____
(студентин Ф.А.А.)

АРЫЗ

Мага ____
____
____
темасы боюнча бүтүрүү квалификациялык ишин даярдоого уруксат берүүнү жана илимий жетекчи кылып ____
____
дайындоону өтүнөм.

____________________ 20___-жылдын «___»______
(студенттин колу)

Макулдашылды:

____
(колу)

2-тиркеме
С. Нааматов атындагы НМУнун
илим жана өнүктүрүү боюнча
проректору, проф.м.а.

____
(Ф.А.А.)

____
(түзүмдүк бөлүмдүн аталышы)
кафедрасынын башчысы

____
(Ф.А.А.)

ӨТҮНМӨ

______________________________ кафедрасынын (борбордун) башчысы
(түзүмдүк бөлүмдүн аталышы)
«____
____
____»
темасындагы бүтүрүү квалификациялык ишти ______________тайпасынын
студенти ____
(фамилиясы, аты, атасынын аты)
аткаруусун өтүнөт.

Кафедранын башчысы ______________________
(Ф.А.А.)

20__-жылдын «___»__________________

3-тиркеме

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

____факультети

________________________________ даярдоо багыты (же адистиги)

________________________адистешүүсү же багытталгандыгы (профили)

____________________________________бүтүрүүчү кафедрасы

БЕКИТЕМИН

Бүтүрүү квалификациялык

иштин илимий жетекчиси

____

(Ф.А.А.)

20__-жылдын «___»_______

____

(колу)

Студент ____

(Ф.А.А.)

«____

____

________________________________» темасындагы

бүтүрүү квалификациялык ишти даярдоонун

ПЛАН-ГРАФИГИ

К№	Аткарылуучу ишмердүүлүктүн түрлөрү	Аткаруу мөөнөтү	Аткарылганы жөнүндө белги
1.	Адабияттарды жана башка булактарды издөө, аларды алдын ала окуп-үйрөнүү, булактардын тизмесин даярдоо		
2.	Изилдөөнүн планын түзүү, анын мазмунун жана түзүмүн аныктоо		
3.	БКИтин бөлүмдөрүн жазуу		
4.	Тыянактарды жана практикалык сунуштарды аныктоо. Корутундусун жазуу		
5.	Бүтүрүү квалификациялык ишти тариздөө		
6.	Бүтүрүү квалификациялык ишти кафедрада тааныштыруу		
7.	Коргоо үчүн баяндаманы жана иллюстрациялык материалдарды даярдоо		
8.	Пикирди жана рецензияларды окуп-үйрөнүү. Сын-пикирлерге жоопторду даярдоо		

Аткаруучу: __________________ 20___-жылдын «___»_______________

(колу)

4-тиркеме

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

____факультети

____________________________________ даярдоо багыты (же адистиги)

__________________________адистешүүсү же багытталгандыгы (профили)

____бүтүрүүчү кафедрасы

Студент ____

(Ф.А.А.)

«____

____

____» темасындагы

бүтүрүү квалификациялык иши жөнүндө

ПИКИР

ПИКИРДИН МАЗМУНУ

Бүтүрүү квалификациялык иши ______________________________

____

____

____

____

аткарылган.

(Пикирде төмөнкүлөрдү көрсөтүү керек: бүтүрүүчүнүн алдына коюлган максатты жана милдеттерди, ал аларды кантип чечкенин, иште өз алдынчалык менен демилге канчалык көрүнгөнүн, бүтүрүүчүнүн теориялык даярдыгы жана көндүмдөрү кандай экендиги, иштин натыйжалары, алардын теориялык жана практикалык баалуулугу)

____

____

____

____

____

БКИ «Антиплагиат» тутумунда укукка жатпаган алуулардын барлыгына текшерилген. Бул ишти жазууда адабияттардын тизмесинде көрсөтүлгөн же текстте цитаталар түрүндө таризделген булактар колдонулган (колдонулбаган), бул алуулар жол берилген чектерде экендигин (чектерден ашып кеткендигин) аныктайт.

Бүтүрүү квалификациялык ишти_____________________________

(коргоого уруксат кылынат (кылынбайт))

ал эми анын автору (Ф.А.А.)________________________________

_________________________квалификациясын ыйгарууга татыктуу.

20__-жылдын «____»____________________

Иштин илимий жетекчиси ____

____

____

(фамилиясы, аты, атасынын аты, кызматы, иштеген жери)

Иштин илимий жетекчисинин колу____________

5-тиркеме

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

____факультети

______________________________ даярдоо багыты (же адистиги)

____________________адистешүүсү же багытталгандыгы (профили)

____бүтүрүүчү кафедрасы

Студент ____

(Ф.А.А.)

«____

____

____» темасындагы

бүтүрүү квалификациялык ишине

РЕЦЕНЗИЯ

Бүтүрүү квалификациялык ишинин илимий жетекчиси: ____________

____

____

(Ф.А.А.. кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы)

Рецензент: ____

____

____

(Ф.А.А., кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы)

Бүтүрүү квалификациялык иш ______ сүрөттөрдү, ______ жадыбалдарды кошкондо____барakты камтыйт, адабияттардын тизмеси _____ булактарды камтыйт.

Бүтүрүү квалификациялык иштин жана ал боюнча кабыл алынган чечимдердин кыскача мазмуну ______________________________

____

____

____

____

Иштин оң жактары ___________________________________

____

____

____

Иштин терс жактары _________________________________

____

____

____

Иштин таризделиши талаптарга ылайык келет ________________

____

____
____
____

Бүтүрүү квалифкациялык иш ______________________________баа коюуга татыктуу, ал эми анын автору (Ф.А.А.) ____ ____________________________________квалификациясын ыйгарууга татыктуу.

20__-жылдын «____»______________________

Иштин рецензентинин колу_____________

6-тиркеме

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

______________________________________факультети

______________________________ даярдоо багыты (же адистиги)

_____________________адистешүүсү же багытталгандыгы (профили)

___________________________________бүтүрүүчү кафедрасы

«____

____

____»

темасындагы

БҮТҮРҮҮ КВАЛИФИКАЦИЯЛЫК ИШ

Иштин автору: ______________________________

(Ф.А.А.)

Илимий жетекчиси: ______________________________

____

(кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, Ф.А.А.)

____

(колу)

Кеңешчилери: ______________________________

____

(кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, Ф.А.А.)

____

(колу)

МАКнын алдында коргоого уруксат кылынат.

Кафедра башчысы ______________________

(окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы)

____

(Ф.А.А.)

Колу ______________

НАРЫН - 2021

7-тиркеме

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

______________________________________факультети

______________________________ даярдоо багыты (же адистиги)

______________________адистешүүсү же багытталгандыгы (профили)

______________________________бүтүрүүчү кафедрасы

«____

____

____»

темасындагы

БҮТҮРҮҮ КВАЛИФИКАЦИЯЛЫК ИШИНЕ (иштин түрүн көрсөтүү)
ЭСЕПТИК-ТҮШҮНДҮРМӨ КАТ

Иштин автору: ____
(Ф.А.А.)

Илимий жетекчиси: ____

____
(кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, Ф.А.А.)

____
(колу)

Кеңешчилери: ____

____
(кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, Ф.А.А.)

____
(колу)

МАКнын алдында коргоого уруксат кылынат.

Кафедра башчысы ________________________
(окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы)

____
(Ф.А.А.)

Колу ______________

НАРЫН - 2021

8-тиркеме

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

____факультети

____ даярдоо багыты (же адистиги)

_____________________________адистешүүсү же багытталгандыгы (профили)

____бүтүрүүчү кафедрасы

«____

____

____»

темасындагы

БҮТҮРҮҮ КВАЛИФИКАЦИЯЛЫК ИШИ (ДИПЛОМДУК ИШ)

Иштин автору: ____

(Ф.А.А.)

Илимий жетекчиси: ____

____

(кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, Ф.А.А.)

____

(колу)

Кеңешчилери: ____

____

(кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, Ф.А.А.)

____

(колу)

МАКнын алдында коргоого уруксат кылынат.

Кафедра башчысы ________________________________

(окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы)

____

(Ф.А.А.)

Колу _________________

НАРЫН - 2021

9-тиркеме

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

____факультети

________________________________ даярдоо багыты (же адистиги)

_______________________адистешүүсү же багытталгандыгы (профили)

____бүтүрүүчү кафедрасы

«____

____

____»

темасындагы

БҮТҮРҮҮ КВАЛИФИКАЦИЯЛЫК ИШИ (ДИПЛОМДУК ДОЛБООР)

Иштин автору: ____

(Ф.А.А.)

Илимий жетекчиси: _______________________________________

____

(кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, Ф.А.А.)

____

(колу)

Кеңешчилери: ____

____

(кызматы, окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы, Ф.А.А.)

____

(колу)

МАКнын алдында коргоого уруксат кылынат.

Кафедра башчысы __________________________

(окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамы)

____

(Ф.А.А.)

Колу _______________

НАРЫН - 2021

10-тиркеме

Авторефераттын титулдук барагынын бет жагы

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

____борбору

АСАНОВ ҮСӨН АСАНОВИЧ

ИШКЕРДИК АКТИВДҮҮЛҮКТҮН АЙМАКТЫК ӨЗГӨЧӨЛҮКТӨРҮ

____________________даярдоо багыты

_____________________багытталгандыгы (профили)

магистрлик диссертациянын

АВТОРЕФЕРАТЫ

НАРЫН -2021

Авторефераттын титулдук барагынын ички бети

Бүтүрүү квалификациялык иши С. Нааматов атындагы НМУнун ____кафедрасында аткарылган.

Илимий жетекчи:

Рецензент:

Магистрлик иш 2021-жылдын 24-июнунда С. Нааматов атындагы НМУнун башкы корпусунда 404-аудиторияда корголот.

МАКнын катчысы _______________ _________________________
(колу) (Ф.А.А.)